
Cronologia del Regne de Jerusalem

Autor:

Data de publicació: 23-10-2010

El Regne de Jerusalem fou creat pels prínceps cristians en la figura de Guifré de Bouillon el 1099 al final de la Primera Croada després que s'haver-se apoderat de la ciutat. El regne fou, doncs, un dels Estats Llatins d'Orient; no sempre, però, els reis de Jerusalem posseïren la ciutat que donava nom al seu regne. La fi del regne s'esdevingué el 1291, quan els musulmans recuperaren la ciutat d'Acre, darrer baluard dels croats a Terra Santa.

El Regne de Jerusalem fou creat pels prínceps cristians en la figura de Guifré de Bouillon el 1099 al final de la Primera Croada després que s'haver-se apoderat de la ciutat. El regne fou, doncs, un dels Estats Llatins d'Orient; no sempre, però, els reis de Jerusalem posseïren la ciutat que donava nom al seu regne. La fi del regne s'esdevingué el 1291, quan els musulmans recuperaren la ciutat d'Acre, darrer baluard dels croats a Terra Santa.

Pretendents al títol

Reclamació al títol de rei de Jerusalem de la Família Guisa-Lorraine (bon rei René) que deixen en entredit els drets del Magnànim -> Felips

Charles-Antoine Lamoral de Ligne-La Trémoille i Vittorio Emanuele, príncep de Nàpols són descendents directes de Janus de Xipre per mitjà d'Amadeu IX, duc de Savoia. Al seguir el sistema de primogènit de preferència masculina, que normalment governava la successió a les corones de Jerusalem i Xipre mentre existien aquests regnes, Charles-Antoine Lamoral de Ligne-La Trémoille seria l'hereu legítim. No obstant això, després de la mort de Yolande Louise de Savoia, Philibert II, duc de Savoia, de qui Vittorio Emanuele és descendent directe, va presentar una reclamació sobre els títols de rei de Jerusalem i de rei de Xipre sobre la base de la llei salica, aparentment reforçat per la reivindicació addicional del jure uxoris basada en la reivindicació legítima de Yolande Louise sobre aquests títols (tot i que el matrimoni de Yolande Louise i Philibert II no va produir mai cap problema). Destacable, la reivindicació de la Casa de Savoia a les corones jerítites i xipriotes recau en l'aplicació de la llei sàlica a la successió de regnes que mai van utilitzar la llei sàlica i en l'aplicació de la llei sàlica a la successió als jerítites i xipriotes. Les corones derrotarien per si mateixes la reivindicació de la casa de Savoia contra les corones jerítites i xipriotes, ja que Amadeu IX va heretar aquestes pretensions per via de la seva mare, Anne de Xipre.

Línia successòria

1099-1100 : Guifré de Bouillon (sota el títol de Protector del Sant Sepulcre)

1100-1118 : Balduí I († 1118), comte d'Edessa, germà de l'anterior (el primer a usar el títol de rei de Jerusalem)

1118-1131 : Balduí II († 21 d'agost de 1131), comte d'Edessa, cosí de l'anterior

1131-1143 : Melisenda de Jerusalem (1101 † 1161), filla de Balduí II conjuntament amb el seu marit Folc V el Jove, amb qui ella s'havia casat el 1129

1143-1162 : Balduí III (1131 † 1163) fill de Folc d'Anjou i de Melisanda

1143-1152 : regència de Melisanda de Jérusalem

1162-1174 : Amalric I (1136 † 1174) germà de Balduí III

1174-1185 : Balduí IV el Leprós (1161 † 1185), fill d'Amalric I i d'Agnès de Courtenay

1185-1186 : Balduí V (1177 † 1186), fill de Guillem de Montferrat i de Sibila de Jerusalem, filla d'Amalric I. Regnà sota la regència de Ramon III, comte de Trípoli.

1186-1190 : Sibila de Jerusalem (1159 † 1190), conjuntament amb el seu marit Guiu de Lusignan (1160 † 1194)

1187-1291 : El regne passa a Sant Joan d'Acre (Jerusalem fou conquerida pels musulmans el 20 de setembre de 1187)

1190-1192 : regnat personal de Guy de Lusignan, contestat per la seva cunyada Isabel i el seu marit Conrad I de Montferrat.

1190-1206 : Isabel I (1171 † 1206), filla d'Amalric I i de Maria Comnè, conjuntament amb els seus diferents marits
1190-1192 : Conrad I de Montferrat (1146 † 1192)
1195-1197 : Enric I de Jerusalem i II de Xampanya, comte de Xampanya (1166 † 1197)
1197-1205 : Amalric II de Lusignan († 1205) rei de Xipre com a hereu del seu germà Guiu, el rival de 1190
1206-1212 : Maria de Montferrat (1191 † 1212) filla de Conrad de Montferrat i d'Isabel de Jerusalem
1212-1225 : regnat personal de Joan de Brienne
1225-1228 : Isabel II (1211 † 1228), filla de Joan de Brienne i de Maria de Montferrat, juntament amb el seu marit l'emperador Frederic II
1228-1232 : regnat personal de Frederic I de Jerusalem i II Emperador.
1232-1254 : l'emperador Conrad II de Jerusalem i IV d'Alemanya (1228 † 1254), fill de Frederic II i d'Isabel II de Jerusalem.
1232, els senyors s'alliberaren de les forces de Frederic II i organitzaren un govern col·legial en què la idea de l'existència d'un regne era purament nominal. Aquest govern va estar dominat per:
1232-1236 : Joan d'Ibelin
1236-1247 : Balian d'Ibelin
1250-1254 sota l'administració de Lluís IX de França.
1254-1268 : Conradí o Conrad III de Jerusalem (1252 † 1268), fill de Conrad IV i d'Elisabet de Baviera, en realitat, però, mai no va anar al regne i continuà l'anarquia senyorial imposada des de 1232.
1232-1246 : Alícia de Xampanya, filla d'Enric de Xampanya i d'Isabel I de Jerusalem, casada amb Hug I, rei de Xipre
1246-1253 : Enric I de Lusignan, rei de Xipre, fill d'Hug I rei de Xipre i d'Alícia de Xampanya
1253-1261 : Plasència d'Antioquia, la seva vídua, en nom del seu fill Hug II de Xipre
1261-1264 : Isabel de Lusignan, filla d'Hug I rei de Xipre et d'Alícia de Xampanya, en nom d'Hug II
1264-1268 : Hug III de Poitiers-Lusignan, rei de Xipre, fill d'Enric de Poitiers i d'Isabel de Xipre, regent en nom d'Hug II, després en nom seu a la mort del seu cosí (1267)
1268, a la mort de Conradí, dos cosins seus reivindicaren el tron :
Hug I de Jerusalem, rei de Xipre com Hug III, qui intentà governar el regne de Jerusalem des de 1269 fins a 1276, però davant de l'oposició dels barons, va abandonar el propòsit, tot i conservar el títol reial. El seu fill Enric II de Xipre regnà des de 1286 fins 1291.
Maria d'Antioquia, filla de Bohemond IV d'Antioquia i de Melisenda de Lusignan, filla aquesta d'Amalric II, rei de Xipre i d'Isabel I. El 1277, va vendre's els drets sobre el regne Carles I d'Anjou, qui intentà prendre possessió del regne.
1269-1276 : Hug I de Jerusalem, III de Xipre de la casa de Poitiers-Lusignan, rei titular des de 1268 fins a 1284.
1278-1285 : Carles I d'Anjou
Joan I de Xipre, rei titular des de 1284 fins a 1285
1286-1291 : Enric II de Jerusalem i de Xipre de la casa de Poitiers-Lusignan, rei titular de 1285 fins a 1306

Després de la pèrdua de tot el territori a Orient Mitjà el 1291, hi va haver intents tardans de creuades posteriors, proposant nominalment la recuperació de Jerusalem, però amb l'ascens de l'Imperi Otomà el seu personatge no van passar d'esperar una desesperada guerra defensiva que rarament arribava més enllà del Balcans (croada alexandrina, croades smyrniote). o la Croada catalana de Jaume I.

Amb la caiguda de Ruad el 1302, el Regne de Jerusalem va acabar de perdre el que li quedava de les seves possessions a la costa d'Orient mitjà, la seva possessió més propera a Terra Santa va passar a ser Xipre. Enric II de Jerusalem va conservar el títol de rei de Jerusalem fins a la seva mort el 1324, i els seus successors, els reis de Xipre, van continuar reclamant la seva titularitat, fins que Xipre va caure en mans otomanes

Enric IV d'Anglaterra va fer un pelegrinatge a Jerusalem el 1393/4, i després es va comprometre a dirigir una croada per recuperar la ciutat, però ja no va emprendre cap campanya abans de la seva mort el 1413.

Per decisió papal -> Carles I d'Anjou

Mentre Nàpols va ser un feu papal, els papes acceptaven sovint el títol de rei de Nàpols i també de "rei de Jerusalem", quedant la història del títol lligada al Regne angevin de Nàpols, ja que el seu fundador, Carles d'Anjou, havia comprat el 1277 els drets al tron de Jerusalem a Maria d'Antioquia. A partir d'aleshores, aquesta reclamació al Regne de Jerusalem va ser tractada com part de la corona de Nàpols, que va canviar de mans per testament o per conquesta més que per herència directa, disputant-se el títol de rei de Jerusalem entre els que pretenien tenir dret al regne de Nàpols. A Carles I d'Anjou el succeeix el seu fill Carles II de Nàpols, que es casà amb Maria, filla d'Esteve V d'Hongria, i els seus descendents, dividits en dues branques, porten els títols de Nàpols, Jerusalem i Hongria fins que el 1385, les branques s'ajunten en la figura de Carles III de Nàpols.

Per dret de conquesta -> Alfons el Magnànim

La filla de Carles III de Nàpols, Joana II de Nàpols, cedeix els seus drets en el testament a favor d'Alfons el Magnànim que tot i això ha de fer la guerra contra René d'Anjou (rei de 1420-1434), posa setge a Nàpols, al escapar René per una pora amagada, ocupa el palau el 1435 i esdevé rei de Nàpols "per dret de conquesta". El succeeix el seu fill bastard Ferrante (Ferran I) i després Alfons II i Ferran II de Nàpols.

Calixt III (Alfons de Borja), no vol coronar Ferrante com rei de Nàpols, però al morir el succeeix Pius II que acaba legitimant Ferrante com Ferran I de Nàpols.

Alfons II després de ser investit pel Papa Pius II abdica a favor del seu fill Ferran II de Nàpols. Però l'any 1495 després tractat de Barcelona de 1493 Carles VIII de França comença la invasió de Lombardia i Nàpols amb Charles d'Amboise al comandament de totes les forces. Curiosament Lleonard morirà al Clos Lucée al Castell d'Amboise

Ferran II de Nàpols. Amb l'invasió per les tropes franceses de Carles VIII. La ciutat de Nàpols va ser assetjada i Ferran II es va veure obligat a fugir a Ischia, on va organitzar una lliga catalana contra el rei francès. A la sortida d'aquest de la capital napolitana (1496), Ferran II el va vèncer amb l'ajuda de les tropes catalanes sota el comandament del Gran Capità, i al morir Ferran II, el tron napolità, ja va poder passar a Ferran el Catòlic.

Per dret hereditari -> el nostre Bon Rei René (casa de Lorraine)

Amb el Magnànim, queda la Corona de Jerusalem vinculada a la branca trastàmara, tot i que René i els Anjou segueixen reclamant els seus drets, d'aquí l'escut del nostre Bon Rei René

Per dret de conquesta -> Ferran el Catòlic

Ferran el Catòlic al tractat de Barcelona de 1493 per tal de recuperar el Rosselló i la Cerdanya cedits com a penyora a canvi de l'ajuda francesa a Joan II durant la Guerra civil catalana, pacta secretament amb Lluís IX mirar cap un altre costat i deixar-li envair Itàlia, és una maniobra "Maquiavèlica" perquè així, per a recuperar-la, haurà de lluitar contra els francesos i no contra els seus cosins. Finalment la dominació dels francesos acaba amb la seva derrota a Cerinyola el 1502. Llavors la Corona de Nàpols (i amb ella la de Jerusalem) queda vinculada "per dret de conquesta" a Ferran el Catòlic i a la Corona d'Aragó, no pas a la de Castella. Aquest és el moment, 1506, en que Pius II nombra oficialment Ferran el Catòlic rei de Nàpols. Hi ha una Real orden de Felip VI del 2015, governant en Rajoy, que pretén situar en aquest nomenament l'origen del dret al títol de rei de Jerusalem, quan ja el tenia el Magnànim heretat de Joana II, en el seu testament, apart que segons en Llauredó hi han referències de que Catalunya ja hi tenia dret abans abans d'Alfons..

Coronació - Clement VII -> Carles V

Odet de Foix el 1521 va combatre a Itàlia contra els Carles V i l'any següent va ser vençut a la batalla de Bicocca. El 1523 va ser nomenat governador de Llenguadoc i va ascendir a mariscal de França. Va perdre en la Batalla de Pavia el 1525. El 1527 va assumir el comandament de l'exèrcit francès a Itàlia ocupant part del Milanesat. finalment, el 1528, va ser enviat a emprendre la conquesta del regne de Nàpols, fet que només quedà en intent, ja que ho van impedir, la deserció d'Andrea Doria, que va deixar França quasi sense flota i l'esclat de la pesta al camp francès, que va delmar l'exèrcit francès, infectant al propi Lautrec que va morir el 15 d'agost de 1528 quan intentava posar setge de la ciutat. El 1529 el papa es va veure obligat a fer les paus amb Carles al Tractat de Barcelona com havia fet Francesc I al Tractat de Cambrai. L'últim Sforza va ser restaurat a Milà amb la previsió que el ducat passés a a les Espanyes a la seva mort. Després de gairebé 40 anys de guerra, Itàlia es va sotmetre a Carles V. Francesc I va renunciar a les seves reivindicacions a Itàlia, així com sobre l'Artois i Flandes. Venècia va perdre les seves conquestes continentals. Els Estats Pontificis van ser restaurats i el 1530 el papa va coronar Carles V com emperador i rei d'Itàlia.

Físicament tot Orient Mitjà va romandre sota control otomà des del 1517 fins a la Partició de l'Imperi Otomà el 1918.

Després de la Guerra de Successió espanyola el títol va ser reclamat pels reis d'Espanya tant per la Casa dels Borbó com per la Casa dels Habsburg. El títol està sent utilitzat de facto per la Corona espanyola, sent actualment el titular Felip VI d'Espanya. Va ser també reclamat per Otto von Habsburg com a pretendent dels Habsburg fins al 1958, i pels reis d'Itàlia fins al 1946.

NOTES: A Guifré de Bouillon el va succeir el seu germà Balduí I; a aquest, el seu parent Balduí II i, a aquest, la seva filla Melisenda, casada amb Fulco V d'Anjou. A aquests, van succeir els seus fills, Balduí III i Amalaric I, i, a aquest, el seu fill Balduí IV; a què va succeir el fill de la seva germana Sibil·la, Balduí V de Montferrat. A partir d'aquí, s'origina un enfrontament entre Sibil·la i la seva germana Isabel i els seus successius marits, que serà resolt de forma jurídica el 1265 (amb una decisió papal) i acaba el 1291 amb la desaparició de el regne de Jerusalem). És a dir els reis de Sicília tenen el títol sense ser físicament sobirans del territori i els reis de Xipre són sobirans il·legítims del territori.

A Balduí V el succeeix la seva mare, Sibil·la, casada amb Guy de Lusignan; a aquests, Isabel, germana de Sibil·la; i, a aquesta, la seva filla, Maria de Montferrat, que es casa amb Enric de Brienne, regent de l'Imperi Llatí de Constantinoble, i tenen una filla Yolanda (Isabel II de Jerusalem), casada amb Frederic II de Sicília, i mare de Conrad IV, rei d'Alemanya, Sicília i Jerusalem. El seu fill, Conradí, rei de Sicília i Jerusalem, lluita contra el Papa, que el 1265, el desposseeix dels seus regnes i els transfereix a Carles I d'Anjou, germà petit de Lluís IX de França

CRONOLOGIA DEL REGNE AMB TERRITORI (1099-1291)

1099-1187 : Regne establert a Jerusalem

1099-1100 : Godofreu de Bouillon (sota el títol de Protector del Sant Sepulcre)

1100-1118 : Balduí I († 1118), comte d'Edessa, germà de l'anterior (el primer a usar el títol de rei de Jerusalem)

casat en primeres noces amb Godehilda de Tosny († 1097)

casat en segones noces amb Arda, armènia, a qui repudià

casat(1113) en terceres noces amb Adelaida de Savona de la qual s'hagué de separar el 1117.

1118-1131 : Balduí II († 21 d'agost de 1131), comte d'Edessa, cosí de l'anterior

casat amb Mòrfia de Malatya durant la captivitat de Balduí II :

1123-1123 : regència d'Eustaqui I de Sidó

1123-1124 : regència de Guillem I de Bures

1131-1143 : Melisenda de Jerusalem (1101 † 1161), filla de Balduí II conjuntament amb el seu marit Folc V el Jove, amb qui ella s'havia casat el 1129

1143-1162 : Balduí III (1131 † 1163) fill de Folc d'Anjou i de Melisanda

casat (1158) amb Teodora Comnè.

1143-1152 : regència de Melisanda de Jérusalem

1162-1174 : Amalric I (1136 † 1174) germà de Balduí III

casat el (1158) amb Agnès de Courtenay, de la qual se separà el 1162
casat el (1167) amb Maria Comnè (1154 † 1217)

1174-1185 : Balduí IV el Leprós (1161 † 1185), fill d'Amalric I i d'Agnès de Courtenay

1185-1186 : Balduí V (1177 † 1186), fill de Guillem de Montferrat i de Sibil·la de Jerusalem, filla d'Amalric I. Regnà sota la regència de Ramon III, comte de Trípoli.

1186-1190 : Sibil·la de Jerusalem (1159 † 1190), conjuntament amb el seu marit Guiu de Lusignan (1160 † 1194)

Jerusalem fou conquerida pels musulmans el 20 de setembre de 1187. El nom de regne de Jerusalem es continuarà usant per referir-se al regne croat de Terra Santa, tot i que serà només entre 1229 i 1244 que Jerusalem tornarà a formar part del regne.

1187-1291 : El regne passa a Sant Joan d'Acre
Malgrat la pèrdua de Jerusalem, van continuar les lluites internes entre els marits de les dues filles d'Amalric I. El 1192, s'arribà a l'acord pel qual Guiu de Lusignan rebé el regne de Xipre i Conrad de Montferrat, allò que quedava de l'antic regne de Jerusalem, el qual tenia la seva capital a Sant Joan d'Acre.

1190-1192 : regnat personal de Guiu de Lusignan, contestat per la seva cunyada Isabel i el seu marit Conrad I de Montferrat.

1190-1206 : Isabel I (1171 † 1206), filla d'Amalric I i de Maria Comnè, conjuntament amb els seus diferents marits

1190-1192 : Conrad I de Montferrat (1146 † 1192)

1195-1197 : Enric I de Jerusalem i II de Xampanya, comte de Xampanya (1166 † 1197)

1197-1205 : Amalric II de Lusignan († 1205) rei de Xipre com a hereu del seu germà Guiu, el rival de 1190

1206-1212 : Maria de Montferrat (1191 † 1212) filla de Conrad de Montferrat i d'Isabel de Jerusalem

entre 1205 i 1210 sota la regència de Joan d'Ibelin
a partir de 1210 juntament amb el seu marit Joan de Brienne (1170 † 1237)

1212-1225 : regnat personal de Joan de Brienne

1225-1228 : Isabel II (1211 † 1228), filla de Joan de Brienne i de Maria de Montferrat, juntament amb el seu marit l'emperador Frederic II

1228-1232 : regnat personal de Frederic I de Jerusalem i II Emperador.

1232-1254 : l'emperador Conrad II de Jerusalem i IV d'Alemanya (1228 † 1254), fill de Frederic II i d'Isabel II de Jerusalem.

El 1232, els senyors s'alliberaren de les forces de Frederic II i organitzaren un govern col·legial en què la idea de l'existència d'un regne era purament nominal. Aquest govern va estar dominat per:

1232-1236 : Joan d'Ibelin

1236-1247 : Balian d'Ibelin

mort aquest darrer, va viure's una situació d'anarquia excepte en el període:

1250-1254 sota l'administració de Lluís IX de França.

1254-1268 : Conradí o Conrad III de Jerusalem (1252 † 1268), fill de Conrad IV i d'Elisabet de Baviera, en realitat, però, mai no va anar al regne i continuà l'anarquia senyorial imposada des de 1232.

Paral·lelament, diferents membres de la família reial es proclamaren regents, sense assumir-ne veritablement el govern:

1232-1246 : Alícia de Xampanya, filla d'Enric de Xampanya i d'Isabel I de Jerusalem, casada amb Hug I, rei de Xipre

1246-1253 : Enric I de Lusignan, rei de Xipre, fill d'Hug I rei de Xipre i d'Alícia de Xampanya

1253-1261 : Plasència d'Antioquia, la seva vídua, en nom del seu fill Hug II de Xipre

1261-1264 : Isabel de Lusignan, filla d'Hug I rei de Xipre et d'Alícia de Xampanya, en nom d'Hug II

1264-1268 : Hug III de Poitiers-Lusignan, rei de Xipre, fill d'Enric de Poitiers i d'Isabel de Xipre, regent en nom d'Hug II, després en nom seu a la mort del seu cosí (1267)

El 1268, a la mort de Conradí, dos cosins seus reivindicaren el tron :

Hug I de Jerusalem, rei de Xipre com Hug III, qui intentà governar el regne de Jerusalem des de 1269 fins a 1276, però davant de l'oposició dels barons, va abandonar el propòsit, tot i conservar el títol reial. El seu fill Enric II de Xipre regnà des de 1286 fins 1291.

Maria d'Antioquia, filla de Bohemond IV d'Antioquia i de Melisenda de Lusignan, filla aquesta d'Amalric II, rei de Xipre i d'Isabel I. El 1277, va vendre's els drets sobre el regne Carles I d'Anjou, qui intentà prendre possessió del regne.

1269-1276 : Hug I de Jerusalem, III de Xipre de la casa de Poitiers-Lusignan, rei titular des de 1268 fins a 1284.

1278-1285 : Carles I d'Anjou

Joan I de Xipre, rei titular des de 1284 fins a 1285

1286-1291 : Enric II de Jerusalem i de Xipre de la casa de Poitiers-Lusignan, rei titular de 1285 fins a 1306

El 1291, Sant Joan d'Acre, darrer bastió llatí a Palestina, fou presa pels musulmans amb la qual cosa va desaparèixer el regne. D'ençà d'aleshores, diferents prínceps europeus usaren o reivindicaren el títol de rei de Jerusalem, el qual, malgrat el seu prestigi, no tenia cap valor.

^ Charles-Antoine Lamoral de Ligne-La Trémoille i Vittorio Emanuele, príncep de Nàpols són descendents directes de Janus de Xipre per mitjà d'Amadeo IX, duc de Savoia. Al seguir el sistema de primogènit de preferència masculina, que normalment governava la successió a les corones de Jerusalem i Xipre mentre existien aquests regnes, Charles-Antoine Lamoral de Ligne-La Trémoille seria l'hereu legítim. No obstant això, després de la mort de Yolande Louise de Savoia, Philibert II, duc de Savoia, de qui Vittorio Emanuele és descendent directe, va presentar una reclamació sobre els títols de rei de Jerusalem i de rei de Xipre sobre la base de la llei sàlica, aparentment reforçat per la reivindicació addicional del *jure uxoris* basada en la reivindicació legítima de Yolande Louise sobre aquests títols (tot i que el matrimoni de Yolande Louise i Philibert II no va produir mai cap problema). Destacable, la reivindicació de la Casa de Savoia a les corones jeritites i xipriotes recau en l'aplicació de la llei sàlica a la successió de regnes que mai van utilitzar la llei sàlica i en l'aplicació de la llei sàlica a la successió als jeritites i xipriotes. Les corones derrotarien per si mateixes la reivindicació de la casa de Savoia contra les corones jeritites i xipriotes, ja que Amadeus IX va heretar aquestes pretensions per via de la seva mare, Anne de Xipre.